

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji

Zatwierdzam

Maciej Wąsik
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych
i Administracji
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

R A P O R T
postępu realizacji w 2022 r.
***„Programu ograniczania przestępczości
i aspołecznych zachowań
Razem bezpieczniej im. Władysława
Stasiaka
na lata 2022 - 2024”***

Warszawa, 2023 rok

Spis treści

Rozdział	Nazwa rozdziału	Strona
I.	Opis Programu.	3 - 5
II.	Koordinacja Programu.	5 - 8
III.	Finansowanie Programu.	8 - 10
IV.	Wskaźniki wykonania celu głównego i mierniki celów szczegółowych.	10
V.	Ewaluacja.	11

I. Opis Programu.

Przyjęty Uchwałą nr 172 z dnia 9 sierpnia 2022 r. (M.P. poz. 867) „**Rządowy Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022 – 2024**”, zwany dalej „Programem”, jest kontynuacją „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018–2020” (III edycja), „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” (II edycja) oraz programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” na lata 2007–2015 (I edycja).

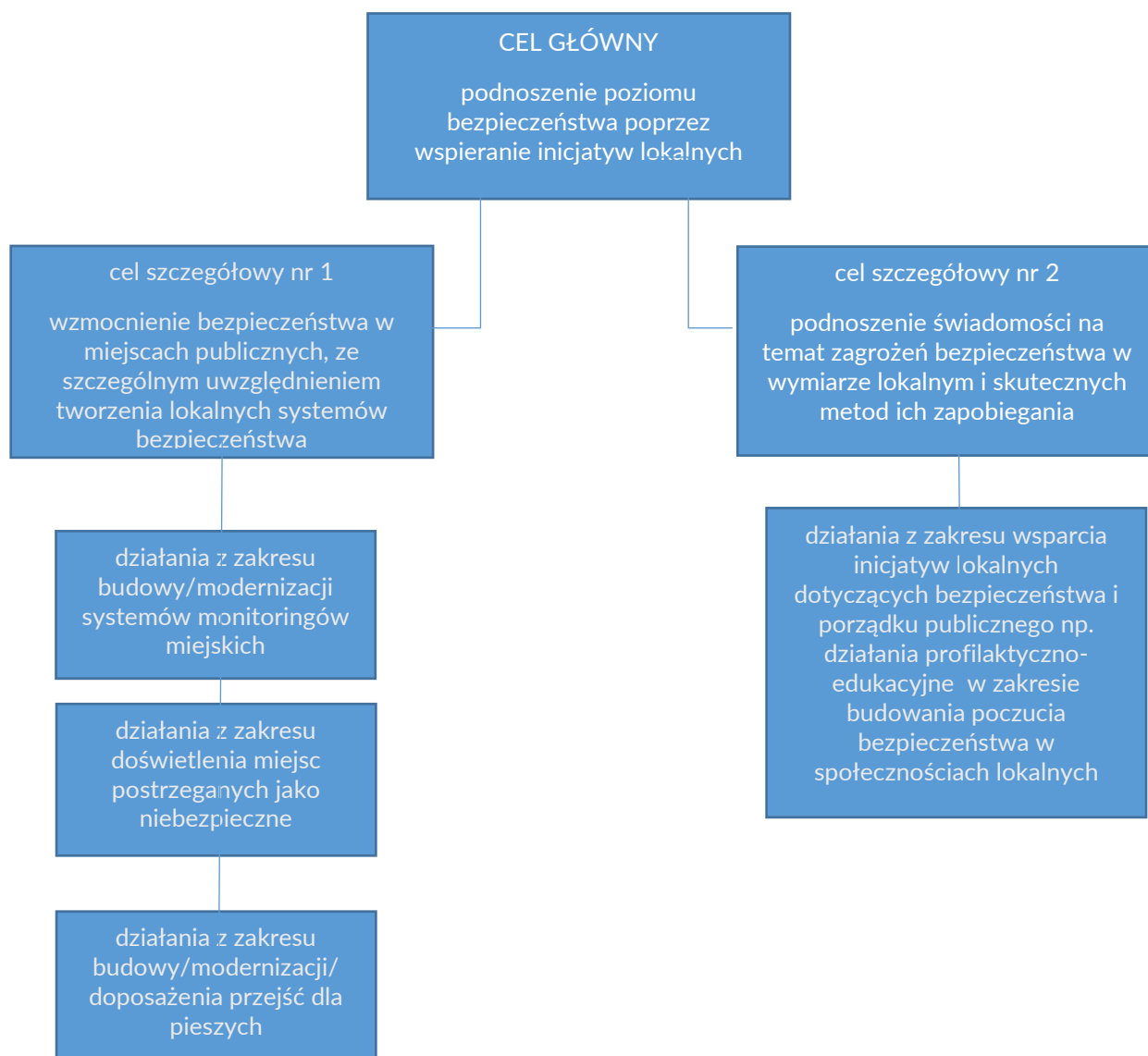
Program wpisuje się w Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), przyjętą w drodze uchwały nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. poz. 260), która odnosi się m.in. do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego jako warunku rozwoju kraju. Należy przy tym wskazać, że Program wpisuje się w kierunek interwencji IV.5. Zwiększenie skuteczności państwa w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości ww. Strategii w następujących obszarach: *Ograniczanie przestępczości pospolitej [...] zarówno w dużych aglomeracjach miejskich, jak i mniejszych miejscowościach oraz Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, m.in. przez zapewnienie szybkiej i skutecznej reakcji Policji i innych służb na zgłoszenia*. Program wpisuje się w obszary, które zgodnie z założeniami Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, mają wpływ na osiągnięcie jej celów. Aktywizacja i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego mają bezpośrednie przełożenie na zwiększenie skuteczności państwa w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości.

Realizacja Programu jest dokonywana na dwóch poziomach. Koordynatorem działań realizowanych w ramach Programu na poziomie centralnym jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, zwany dalej: „Koordynatorem Programu”. Natomiast zadania wynikające z Programu na poziomie województwa są koordynowane przez wojewodę.

Biorąc pod uwagę założenia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz wyniki przeprowadzonych corocznie w trakcie realizacji wcześniejszych programów badań ewaluacyjnych, określono cel główny i cele szczegółowe kolejnej IV edycji Programu.

Program ma charakter interdyscyplinarny i opiera się na współpracy z organami administracji rządowej, samorządowej (jednostki samorządu terytorialnego) i z organizacjami pozarządowymi, w zakresie głównego celu, jakim jest **podnoszenie poziomu bezpieczeństwa poprzez wspieranie inicjatyw lokalnych**, który realizowany jest przez dwa cele szczegółowe:

- Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa,
- Podnoszenie świadomości na temat społecznych zagrożeń bezpieczeństwa w wymiarze lokalnym i skutecznych metod ich zapobiegania.

Poszczególne inicjatywy podejmowane w ramach Programu mogą mieć charakter wielowymiarowy i obejmować działania wpisujące się w realizację obu celów szczegółowych, tj. zawierać element inwestycyjny oraz profilaktyczny.

W ramach Programu wspierane są przede wszystkim kompleksowe (systemowe) przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, bezpiecznej

infrastruktury oraz przeciwdziałania patologiom społecznym i przestępczości pospolitej (działania profilaktyczno-prewencyjne, informacyjne, edukacyjne).

Działania z tego zakresu prowadzone są w gminach i powiatach na terenie całego kraju (zgodnie z założeniami udział jednostek samorządu terytorialnego odbywa się na zasadzie dobrowolności). Realizacja projektów poprzedzana jest diagnozą, oceną możliwości ich wdrożenia przez wnioskodawców oraz określeniem zakresu zadań wpisujących się w obszary (cele szczegółowe) Programu. Projekty złożone przez wnioskodawców w ramach naboru wniosków, są weryfikowane przez właściwe instytucje odpowiedzialne za ocenę i wybór projektów do dofinansowania. Wybierane są projekty, które spełniają kryteria określone na kolejnych etapach oceny i w sposób najbardziej efektywny pozwoliły na osiągnięcie celów założonych w Programie. Cele szczegółowe Programu finansowane są w ramach dotacji i realizowane przez:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego (jst), które zawarły z wojewodą porozumienia administracyjne,
- 2) organizacje pozarządowe oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), nieprowadzące działalności gospodarczej, które zawarły z wojewodą umowy cywilnoprawne.

II. Koordynacja Programu.

Koordynacja i monitorowanie realizacji Programu była dokonywana na dwóch poziomach.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych - Koordynator Programu, w ramach powierzonych mu zadań:

- określił harmonogram realizacji Programu, zasady naboru do konkursu na dofinansowanie projektów, w tym maksymalną wartość projektu, propozycję celów priorytetowych do dofinansowania w ramach celów szczegółowych, kryteria formalne i merytoryczne oceny projektów,
- informował wojewodów o rozpoczęciu naboru do konkursu na dofinansowanie projektów,
- dokonał wyboru projektów w oparciu o kryteria merytoryczne spośród projektów wskazanych do dofinansowania przez wojewodów,
- przekazał wykaz projektów do dofinansowania z rezerwy celowej ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz wojewodom.

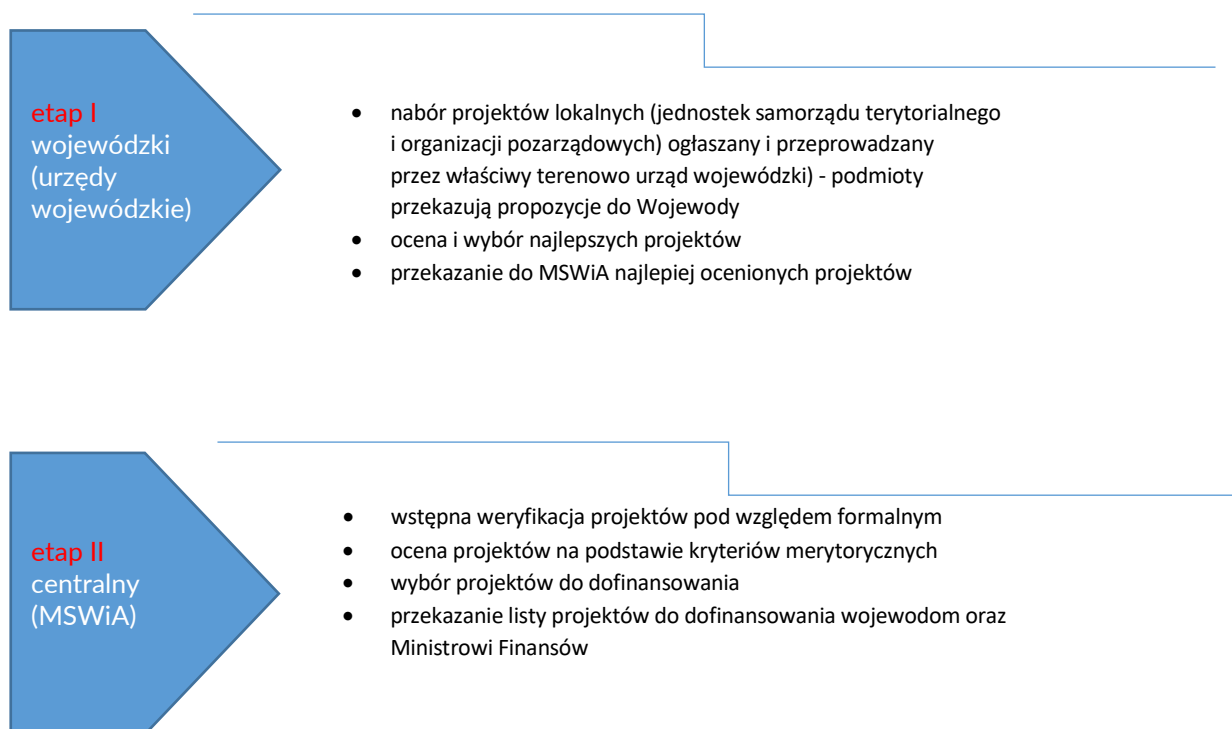
Zadania wynikające z Programu na poziomie województwa koordynował wojewoda, który w ramach powierzonych mu zadań:

- przekazał do samorządów informacje o otwarciu naboru do konkursów na dofinansowanie projektów,

- dokonał oceny projektów w oparciu o kryteria określone przez Koordynatora Programu, w tym w oparciu o kryteria formalne,
- przekazał ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych wykaz rekomendowanych projektów zgłoszonych do dofinansowania,
- zapewnił obieg informacji między Koordynatorem Programu, a podmiotami współpracującymi na poziomie lokalnym,
- monitorował osiągnięcia celów Programu na obszarze województwa i przygotowanie rocznego sprawozdania z realizacji Programu.

Zaznaczyć przy tym należy, że podmiot realizujący zadania przedstawione w złożonym projekcie, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953, z późn. zm.), został zobowiązany do podjęcia odpowiednich działań informacyjnych.

Etapy wyboru projektów do dofinansowania obrazuje poniższy schemat.

etap III
wojewódzki
(urzędy
wojewódzkie)

- przygotowanie wniosków do Ministra Finansów, na podstawie informacji MSWiA o zwiększenie budżetu wojewody, zgodnie z informacją uzyskaną z MSWiA
- przyznanie środków na realizację projektów w formie dofinansowania:
 - zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe,
 - zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego
- realizacja/wykonanie projektów (nadzór Wojewody - kontrola pod względem finansowym i merytorycznym, sprawozdawczość z wykonania, przekazanie rozliczenia finansowego do MSWiA na dzień 31 grudnia 2022 r.)

W 2022 roku do MSWiA z urzędów wojewódzkich, po I etapie naboru, wpłynęły 192 wnioski projektowe.

Jako priorytetowe projekty traktowane były te, które przewidywały działania związane z budową/ modernizacją/ doposażeniem przejść dla pieszych oraz zapewnieniem bezpieczeństwa w miejscach szczególnie niebezpiecznych z uwzględnieniem budowy/ modernizacji systemów monitoringu miejskiego, a także działania w obszarze bezpieczeństwa dzieci. Informacja w tym zakresie została przekazana wojewodom.

Wszystkie projekty oceniane były zgodnie z następującymi kryteriami:

- adekwatność grupy docelowej do celów projektu,
- zastosowanie właściwych rozwiązań w celu poprawy bezpieczeństwa,
- adekwatność kwoty wnioskowanego dofinansowania do realnych kosztów projektu,
- dołączenie opinii Policji dotyczącej zasadności realizacji projektu,
- planowana lub przeprowadzona analiza zagrożeń lub realnych potrzeb społeczności lokalnych,
- lokalizacja systemu bezpieczeństwa w pobliżu miejsc użyteczności publicznej skupiających dużą liczbę osób takich jak urząd, szkoła, szpital, obiekt sportowy itp.,
- edukacja dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży m.in. w zakresie cyberprzestrzeni, ruchu drogowego, szkodliwości substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, tzw. dopalaczy),
- edukacja dla bezpieczeństwa dla osób dorosłych w zakresie zagrożeń np. cyberprzestępczość, wyłudzenia, przemoc,
- upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie stosowania zasad bezpiecznego zachowania, w tym bezpieczeństwa seniorów,
- zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży oraz osób starszych.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazał do dofinansowania 135 projektów na łączną kwotę 11 978 434, 05 zł, w ramach dwóch celów szczegółowych w następujący sposób:

I. Cel szczegółowy nr 1. *Wzmocnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa.*

W celu szczegółowym nr 1 rekomendowanych do dofinansowania było 120 projektów na łączną kwotę 10 978 434,05 zł.

II. Cel szczegółowy nr 2. *Podnoszenie świadomości na temat społecznych zagrożeń bezpieczeństwa w wymiarze lokalnym i skutecznych metod ich zapobiegania.*

W celu szczegółowym nr 2 rekomendowanych do dofinansowania było 15 projektów na łączną kwotę 1 000 000,00 zł.

Opisy dofinansowanych i zrealizowanych w 2022 roku projektów przedstawiono w Załączniku do Raportu.

III. Finansowanie Programu.

Nakłady na realizację Programu z budżetu państwa w okresie jego realizacji, tj. w latach 2022–2024, wyniosą ogółem **36 300 000,00 zł** (w tym środki w wysokości 100 000,00 zł rocznie w budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na działania o charakterze centralnym, w tym promocyjno-informacyjne, ekspertyzy, opinie, zadania koordynacyjne oraz badania ewaluacyjne), a w podziale na poszczególne lata realizacji Programu przedstawiają się następująco:

- 2022 r. – 12 000 000,00 zł,
- 2023 r. – 12 000 000,00 zł,
- 2024 r. – 12 000 000,00 zł.

Jak wynika z powyższego na realizację Programu w 2022 roku, w budżecie państwa została zabezpieczona rezerwa celowa w wysokości 12 000 000,00 zł. Środki z rezerwy zostały przekazane do budżetów wojewodów.

Udział poszczególnych województw w przyznanym dofinansowaniu obrazuje poniższe zestawienie.

Lp.	Województwo	Kwota dofinansowania (zł)	Liczba projektów w	Cel szczegółowy nr 1	Cel szczegółowy nr 2
1.	dolnośląskie	757 509,49	9	9	0
2.	kujawsko-pomorskie	476 000,00	5	4	1
3.	lubelskie	729 725,00	9	6	3

4.	lubuskie	527 900,00	6	5	1
5.	łódzkie	382 766,00	5	5	0
6.	małopolskie	584 351,00	6	5	1
7.	mazowieckie	1 083 000,00	12	10	2
8.	opolskie	1 140 490,00	12	12	0
9.	podkarpackie	1 099 400,00	11	10	1
10.	podlaskie	987 059,20	11	10	1
11.	pomorskie	588 159,62	6	6	0
12.	śląskie	485 060,00	6	6	0
13.	świętokrzyskie	855 155,00	9	9	0
14.	warmińsko-mazurskie	892 582,00	11	8	3
15.	wielkopolskie	900 388,74	11	10	1
16.	zachodniopomorskie	488 888,00	6	5	1
		suma: 11 978 434,05	135	120	15

Wojewodowie po przeprowadzeniu konkursów dla organizacji pozarządowych oraz po podpisaniu porozumień administracyjnych z jednostkami samorządu terytorialnego, sukcesywnie występowali do Ministra Finansów z wnioskami o zwiększenie budżetów województw ze środków rezerwy celowej, zabezpieczonej w 2022 r. na realizację programu „Razem bezpiecznie”.

Finalnie zrealizowanych zostało 131 projektów.

Rezygnację do Pomorskiego UW złożył Powiat Malborski – projekt pn. „Przebudowa przejścia dla pieszych na drodze powiatowej nr 2936G Stare Pole Dzierzgoń” (90 000 zł) oraz rezygnację do Świętokrzyskiego UW złożyła Gmina Końskie, projekt pn. „Przebudowa 2 przejść dla pieszych w ciągu drogi gminnej – ul. Wojska Polskiego w Końskich” (100 000,00 zł).

Niezrealizowane zostały projekty pn. „Przebudowa dwóch przejść dla pieszych na przejścia aktywne w Dzierżoniowie” (70 000,00 zł), gmina miejska Dzierżoniów i pn. „Poprawa bezpieczeństwa pieszych w rejonie przejść dla pieszych zlokalizowanych na drogach powiatowych – ul. Komorowskiej i Daszyńskiego w Sycowie” (100 000,00 zł), powiat oleśnicki, z uwagi na nie wyłonienie wykonawcy zadania.

W przypadku, gdy rzeczywisty koszt realizacji zadania uległ zmniejszeniu w stosunku do kosztów planowanych, wysokość dotacji uległa proporcjonalnemu

zmniejszeniu. Tym samym niewykorzystane kwoty przekazane z rezerwy celowej zostały odpowiednio zwrócone do budżetu państwa.

IV. Wskaźniki wykonania celu głównego i mierniki celów szczegółowych.

Zgodnie z treścią akapitu 47 Programu, cel główny w 2022 roku mierzony był na podstawie wskaźnika pod nazwą: ***Liczba zrealizowanych projektów (szt.)***

Wartość bazową przedmiotowego wskaźnika określono na podstawie minimalnej liczby dofinansowanych projektów, tj. przy wstępnym założeniu dofinansowania projektów o wartości do 100 000,00 zł oraz rocznej dotacji w wysokości 12 000 000,00 zł wskaźnik będzie wynosił 120 projektów podzielonych na poszczególne cele szczegółowe, co stanowi 100%.

Zważywszy, że w 2022 r. dofinansowano 135 projektów, wskaźnik ten zrealizowany byłby na poziomie 112,5%. Jednak biorąc pod uwagę, że ostatecznie wykonanych zostało 131 projektów, wskaźnik ten został zrealizowany na poziomie 109%.

Wykonanie celu głównego Programu w kolejnych latach będzie weryfikowane przez analizę poziomu wykonania wskaźnika po zrealizowaniu projektów w stosunku do poziomu bazowego.

Miernik celu szczegółowego nr 1 stanowiła ***liczba zrealizowanych projektów z zakresu bezpieczeństwa w miejscach publicznych.***

Wartość miernika w każdym roku obowiązywania Programu została określona na poziomie 110 projektów (przy wstępnym założeniu, że dofinansowanie projektu będzie wynosić 100 000 zł, a w danym roku kalendarzowym dofinansowanie celu szczegółowego nr 1 wynosić będzie 11 000 000 zł).

W ramach celu szczegółowego nr 1 w 2022 r., wykonanych zostało 116 projektów, co oznacza, że miernik został zrealizowany na poziomie 105%.

Miernik celu szczegółowego nr 2 stanowiła ***liczba zrealizowanych projektów z zakresu podniesienia poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.***

Wartość miernika w każdym roku obowiązywania Programu została określona na poziomie 10 projektów (przy wstępnym założeniu, że dofinansowanie projektu będzie wynosić 100 000 zł, a w danym roku kalendarzowym dofinansowanie celu szczegółowego nr 2 wynosić będzie 1 000 000 zł).

W ramach celu szczegółowego nr 2 w 2022 r., wykonanych zostało 15 projektów, co oznacza, że miernik został zrealizowany na poziomie 150%.

V. Ewaluacja.

Zgodnie z treścią akapitu 79 Programu, podlega corocznym badaniom ewaluacyjnym w zakresie efektów jego realizacji.

Badania są wykonywane przez zewnętrzne ośrodki badawcze, z wykorzystaniem takich form jak: analiza dokumentów, wywiady, rozmowy, ankiety.

Z przedmiotowych badań wynika, że w sposób właściwy zostały zidentyfikowane potrzeby lokalnych społeczności.

Główne wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego w 2023 r. *Badania efektywności programów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024”*, które były dofinansowane i realizowane w 2022 r.:

- realizacja projektów w bardzo dużym stopniu przyczyniła się do zwiększenia realnego bezpieczeństwa społeczności oraz poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, m.in. dzięki budowie i modernizacji przejść dla pieszych, montowaniu systemu monitoringu oraz oświetlenia w miejscach publicznych, a także zrealizowanym działaniom z zakresu profilaktyki i edukacji dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych,
- wśród osiągniętych rezultatów wymieniano np. poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ograniczenie liczby niebezpiecznych zdarzeń drogowych z udziałem pieszych, zwiększenie świadomości mieszkańców i odbiorców działań na temat zagrożeń, sytuacji niebezpiecznych i zachowań aspołecznych, nawiązanie współpracy między samorządami, służbami mundurowymi i placówkami oświatowymi, co przyczynia się do zwiększenia skuteczności działań, zmniejszenie przypadków przemocy w rodzinie, wzrost wykrywalności sprawców przestępstw pospolitych,
- pozytywnie oceniono wszystkie aspekty związane z procesem zarządzania Programem, w tym poziom jego koordynacji, przepływ informacji między instytucjami, proces oceny wniosków o dofinansowanie, jak i samą realizację projektów. Bardzo wysoko oceniono szczególnie współpracę z koordynatorami wojewódzkimi,
- wysoka użyteczność wdrażanych działań oraz trwałość uzyskanych rezultatów świadczy o bardzo dużym znaczeniu Programu w kontekście potrzeb społeczności lokalnych w obszarze bezpieczeństwa publicznego, w związku z powyższym rekomenduje się kontynuację Programu.

Załączniki:

- 1) projekty dofinansowane i zrealizowane w 2022 r. w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024”;
- 2) raport metodologiczny przygotowany na potrzeby *Badania efektywności programów lokalnych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2022-2024”*.

Opracowanie:

Departament Porządku Publicznego MSWiA